

jedinstveno hrđavi moral" i odgovarao da je "neprirodno namnožavanje bilo prvi uzrok njihove pokvarenosti", a "nije bilo nikoga, koji je bio u stanju da učini ma šta, što bi Jevreje popravilo", jer "Talmudizam je baš širio nemoral, on je nemoral – uzakonio". Navodi da su svuda "bratski primljeni, jer ih nisu poznavali" a "kad Jevreji počеше da delaju, te ih narodi upознаše, onda je počelo gonjenje i izganjanje", i "tako je to trajalo dve hiljade godina, jer toliko je trebalo, dok su Jevreje u svima zemljama upoznavali i – progonili". Zaključivao je da kada su se sve zakonske mere pokazale bezuspešne "moralo se pristupiti – krajnjem sredstvu – proterivanju", da srednji vek "nije umeo da popravi jevrejski moral", a "kad mu dođe na pamet da podiže lomače, i da na plamenu spaljuje jevrejske talmud-knjige, bilo je već dockan. Talmud se tada beše tako reći već oživotvorio prešao im je u krv i prelazio po zakonu krvnog nasljedstva od oca na sina". Tvrdio je da "naglo širenje protujevrejstva, baš sad na izmaku 19. veka, ne može biti bez dubokih i opravdanih uzroka", da su Jevreji "jedan od glavnijih uzroka naše naglo rasteće sirotinje", da oni sami "rade protiv svojih interesa, kad traže stroge mere protiv antisemita", jer "mogu da ograniče samo razvitak umnog antisemitizma, ali onaj antisemitizam, koji mrzi, mrzi i opet mrzi Jevreje, ostao bi". Tvrdio je da je antisemitska struja ponikla u prostom narodu koji je "daleko pre vikao na Jevreje, no što su to činili književnici i novinari", pa pošto se antisemitizam ne može sprečiti, treba "razviti njegov program i mirnim putem rešiti to pitanje". Jevrejski nazori o poštenju i moralu "razlikuju se od naših nazora i morala. Ono što mi držimo za svetlo i pošteno, to Jevreji smatraju u svojoj duši za glupost. Prevariti lukavo, a izbeći od kazne, to je kod njih dika" (Tomić, 1884). Bilo je i ljutnje što je Berlinski kongres "nagradio" male države turskim dugom i zemljama koje nisu prisajedinjene "već nametnute Crnoj Gori i Srbiji za skupe novce, za željeznicu i trgovačke ugovore, i Jevreje" (V. M. G. M., 1882).

Slično pisanje je bilo najrasprostranjenije pred i u toku Drugog svetskog rata. Navodilo se da u srpskom narodu nije bilo razvijeno koristoljublje "sem možda u užoj čaršiji Jevreja i Cincara i njima sličnih svagdašnjih koristoljubaca" (Velmar Jalnković, 1938), ali je tek Ljotić do kraja reaktivirao stare teze. Tako je izdavačka kuća "Popmijatov", iz Petrovgrada 1940. nudila kao nova izdanja Protokole sionskih mudraca, 100 citata iz Talmuda i Jevrejsko pitanje Jaše Tomića. U predgovoru poslednjoj knjizi navodi se da "jedan od najvažnijih problema, koji se u interesu spasa hrišćanske civilizacije mora što pre rešiti, jeste jevrejski problem", odnosno "satanski plan Jevreja koji obuhvata čitav svet" dok su "u ovoj zemlji neograničeni gospodari, u kojoj je čitav narod njihov rob i u kojoj oni nesmetano rade šta i kako hoće"(u: Jevrejsko pitanje, 1940). Sam Ljotić je, tražeći "reditelja" drame čovečanstva u vreme Drugog svetskog rata, navodio da "to nije jedan čovek, to je jedna kolektivna ličnost: to je jedan narod. I to ne običan narod", jer se duša tog naroda "nakupila zlobe i pakosti". Tvrdio je da "Izrailj veruje da je njemu suđeno da vlada narodima", da je uspeo krajem 18. veka "da sve zaštitne sisteme evropskih naroda poruši", pa da sve dok nije "doktrina demokratije uspeła da zavlada svetom, Jevreji su bili u svakom narodu corpus stranijerum: jedno odeljeno telo, jedna skupina ljudi nad kojom su javni organi morali da vode veliku kontrolu" jer se radilo o narodu "koga je opasno pustiti da se potpuno izmeša sa sredinom, jer ga sredina nikad neće asimilirati a on će u njoj delovati kao opasna razarajuća kiselina". Protokole sionskih mudraca smatrao je knjigom koja "pretskazuje budućnost na čudnovati način", koja je "upravo otkrila njihove planove". I sovjetska revolucija je bila "porobljavanje ruskog naroda od strane jedne misli strane ruskom narodnom duhu, njegovoj istoriji i njegovoj tradiciji; misli ponikle iz jevrejskog semena, odrasle na đubrištu zapada". Zaključuje da je drama "lukavo spremljena. Izrailj ima razloga da iza kulisa trlja ruke i da se smeje, kako samo on ume" (Ljotić, 1940). Ali ne samo Drugi svetski rat, već i događaji od 27. marta bili su "njihovo delo". Tako se može naći autor koji u opisu demonstracija u Beogradu navodi da su na ulici "delili jevreji novac rulji, da je potstreknu na pogrde i dreku, na bacanje kamenja, na demoliranje. Vino i rakija tekli su bezobzirce, plaćeni od agenata. Fukara mogla je da pije koliko je htela". Istovremeno, na vlasti u Rusiji su bili "tovarišči sa prljavim noktima i nevaspitanim ponašanjem, koji su nikli iz nekog malog azijskog sela ili jevrejskog geta" (Gregorić, 1942). Treba naglasiti da je jedino stav prema Rumunima nosio gotovo isključivo pozitivan naboj i da se samo u odnosu na njih retko mogu pronaći negativni stereotipi. "Srbi su Rumune pomagali, kad god su mogli. Izgleda da je ta ljubav Rumunije toliko jaka prema Srbiji, da je ništa ne bi moglo pokolebati" (Stepanović, 1913). "Rumuni (za koje smo mi pogrešno mislili da su nam veći prijatelji nego što su) stalno rade na tome da se Vlasi organizuju i da se identifikuju kao Rumuni, mada su Vlasi prihvatili davno to da su Srbi" (Diskusija, M. Marković 2000). Poseban fenomen predstavljaju i Slovenci, o kojima u bliskoj prošlosti nije uopšte bilo negativnih stereotipa, da bi pred raspad Jugoslavije osamdesetih postali prvi "neprijatelji", upravo oni na kojima se vežbalo umišljanje "većitih istina" i protiv kojih je, u novom/starom procesu "događanja naroda", "buđenja nacije", sprovedena prva homogenizacija. Do koje mere su "uverenja" o novoprodučenim, dnevnopolitičkim "neprijateljima" površno prihvatana, svedoče danas (posle samo deset godina) gotovo zaboravljeni stereotipi o "austrijskim konjušarima", koji su u poželjnom političkom trenutku odigrali tako značajnu ulogu u izgradnji velelepne slike sopstvene, u istorijskom smislu gotovo superiorne nacije.

Od braće do neprijatelja i obratno.

"Konvertiti" – "izmišljeni narodi".

"Mi tražimo Srbe, a Bugari opet Bugare sve donde dokle mislimo da su naše granice. Po tim mestima niko ne sme biti ništa drugo nego Srbin, i to ne državni Srbin, nego Srbin 'čist', 'ovejan' – nacionalni Srbin. Početak 19. veka zatekao je Srbe, Bugare i Grke napaćene dugim petovekovnim ropstvom, zadahnete poglavito velikom idejom narodnog oslobođenja, koja je onda, nakon francuske revolucije, širila krila po celoj Evropi. U taj mah se među narodima balkanskim neprestano više